

materiale, der ikke kan betegnes som regnskabsmateriale, må denne del af kontrollen opgives på det foreliggende, og skattevæsenet må være henvist til at overveje, om sagen skal tages op som en overtrædelse af kontrollovens afsnit III (§ 13 og § 16).

f) Eftersyn skal foretages til mindst mulige tider for skatteyderen og inden for normal forretningsetid.

g) Kontrollen vil blive foretaget af *embedsmænd*, der vil være forsynet med fornøden legitimation.

I sin skrivelse af 23. september 1970 udtaler arbejdsgruppen vedrørende revision af kontrollovens afsnit III, at praktiseringen af bestemmelserne i kontrollovens § 6, stk. 2 og 3, er blevet vanskeliggjort ved tilsagnet om, at politiets medvirken til gennemførelse af undersøgelser på stedet først vil ske efter indhentet retskendelse. Det oplyses således, at skattemyndighederne har været yderst tilbageholdende med at udnytte de givne kontrolbeføjelser.

På denne baggrund beder arbejdsgruppen justitsministeriet om en udtalelse om, hvorledes ministeriet stiller sig til gennemførelse af ransagninger i henhold til kontrollovens § 6 uden retskendelse.

Begrundelsesudvalget er blandt sine andre gøremål blevet bedt om at overveje spørgsmålet om fastsættelse af lovregler vedrørende forvaltningsmyndighedernes adgang til uden for strafferetsplejens område at foretage ransagninger og beslaglæggelser.

Udvalget har endnu ikke afsluttet sine overvejelser om dette spørgsmål, men skal på grundlag af et betydeligt materiale indhentet hos ministerierne samt en række foreløbige drøftelser udtale følgende:

Som led i gennemførelsen af den retlige regulering af samfundsmedlemmernes adfærd kan det være nødvendigt at give forvaltningsmyndighederne adgang til at trænge ind på ikke-offentlige områder, særlig boliger, kontorer, fabrikker osv. Der findes et meget stort antal forskelligartede regler herom. Behovet for sådan indtrængen synes især at have gjort sig gældende i følgende fire situationer:

1. Ved forberedelsen af regulering af fast ejendom eller af offentlige anlæg vil det ofte være nødvendigt at skaffe sig adgang til private områder for at skaffe sig et billede

af, hvorledes de påtænkte foranstaltninger kan og bør indrettes. Vejlovgivningen, byplanlovgivningen, fredningslovgivningen m. v. indeholder derfor hjemmel til, at det offentlige som led i forberedelsen af offentlige anlæg, planer, fredninger m. v. kan færdes på privat grund og foretage nødvendige undersøgelser.

2. Lovgivningen indeholder i meget vidt omfang regler om, hvorledes bygninger, arbejdslokaler, skibe m. v. af hensyn til sundhed, brandfare og andre sikkerhedsbetragtninger skal være indrettet. Lovgivningen indeholder ligeledes i vidt omfang regler om, hvorledes produktionen af en række forskellige varer skal tilrettelægges dels af hensyn til de ansattes sikkerhed, dels af hensyn til de krav, man af den ene eller den anden grund stiller til produktets kvalitet. Hvor sådanne regler findes, er det almindeligt, at de myndigheder, der har til opgave at føre tilsyn med, at reglerne overholdes, har adgang til at udøve tilsynet ved indtrængen i vedkommende bygninger, arbejdslokaler, produktionssteder m. v.

3. I et vist begrænset omfang forudsætter lovgivningen om sindssyge, åndssvage og børneforsorg m. v., at forvaltningen kan underkaste visse personer frihedsberøvelse, uden at dette har karakter af straf. Som led i udøvelsen af disse beføjelser kan det være nødvendigt at trænge ind på de private områder, hvor de pågældende personer befinder sig.

4. I et vist omfang kan gældende ret ikke gennemføres, medmindre der gives forvaltningen adgang til dokumenter, der normalt befinder sig hos private. I visse tilfælde minder denne situation meget om den, som er nævnt ovenfor under 2. Det gælder således, når tilsynet med en vis offentlig regulering overholdelse beror på adgangen til regnskaber og lignende dokumenter. Således er forholdene f. eks. ved den kontrol, der føres med banker og sparekasser, samt det tilsyn, som varetages af monopoltilsynet.

Størst betydning har dog de tilfælde, hvor der føres kontrol med, om gældende rets regler om skatter og afgifter overholdes. Kontrollovens § 6 hører til denne gruppe, men er langt fra den eneste. Told- og afgiftslovgivningen indeholder i vidt omfang adgang til at undersøge dokumenter m. v. på stedet.